

ling aan-
licht van
alleen het
oordeel
ken, door
u kennis
tegen in
ar, dat de
ne anders
buiten den
in, toch is
el, om het
ler vromen
smadelijk
Parlement
le Synode
lf.
elijke.
en Diaken-
vering" in
" der Die-
lijk alleen,
van elders
Ouderling
eigen leden
niets zou
is evenzoo
opponenten,
n vroeger
ar werden
ag, omdat
woord, dat
zijn eigen
opponenten
studien bui-
volbracht
naar elders
zich weder
ad gesteld.
instellingen
in het Die-
n, en wijl
beroepten
ten al weer
n, dat de
rschiede-
tur wat het
wel bij de
en Diaken-
Want wel
k van be-
dien enge-
nen van be-
Formulieren
et gebedijg,
de malen te-
ge gedeeld
een twijfel,
sche voor-
Predikanten
a het Latijn
huis waren,
het woord
sing in de
g gansche-
deening", om
te te zeer het
beide soort
g wel, dat
a Godswege
g of Diaken
a treedt als
a ambt van
et.
g in beide
eenlopend
g van een
ewichtigers
worden ze
ur wordt als
erre er een
vordt voor-
zoek ge-
nagistraats-
n, onderwijl
n Diakenen
schijf ge-
a één adem
or beide, of
woord »ver-
dat de nei-
ar min of
aderling of
aanwijzing
dat de ge-
g van een

Predikant, gelijk we een vorig maal uit Art. 4 en 5 zagen, zooged als buitengewoon is, maar bij de verkiezing van een Ouderling of Diaken, zeker meerder aandeel van macht ontving.

Ten deele lijkt het zelfs min of meer, alsof voor de Predikanten een soort ge-*trapte* verkiezing bedoeld was. Immers, de gemeente helpt feitelijk de Ouderlingen en Diakenen verkiezen, en deze, verkozen zijnde, verkiezen buiten de gemeente om, den Predikant.

Herinner u slechts wat in Art. 22 en 24 omtrent de aanstelling van Ouderlingen en Diakenen wordt voorgeschreven.

De Ouderlingen zullen door het oordeel des Kerkeraads en der Diakenen verkozen worden; zoodat het naar de gelegenheid van een ieder Kerke vrij zal zijn, zoovele Ouderlingen als er van noodde zijn aan de Gemeente voor te stellen, om van die zelve (ten ware dat er eenig beitel voor) geprobeerde en goed gekend zijnde, met openbare geboden en suppletien bevestigd te worden; — of een dubbel getal, om het halve deel bij de Gemeente verkozen te worden, en op dezelfde wijze in den Dienst te bevestigen, volgens het Formular daarvan zijnde.

Dezelfde wijze die van de Ouderlingen gezegd is, zal men ook onderhouden in de verkiezing, approbatie en bevestiging der Diakenen.

Tweeërlei wijze van doen wordt hier alzo in het believen van den kerkeraad gesteld.

De ééne manier is, dat men, evenals bij de verkiezing van Predikanten, er de gemeente buiten laat, als kerkeraad benoemt buiten de gemeente om, en slechts *pro forma* daarna den verkozen van den predikstoel afkondigt. Alzo hetzelfde wat in Art. 5 voor de benoeming van Predikanten is voorgeschreven: 1°. Benoeming door den kerkeraad, 2°. afkondiging aan de gemeente, 3°. bij inkomming van bezwaar beoordeelende van dat bezwaar door kerkeraad en classis, en daarna 4°. bevestiging met stipulatie.

Maar naast deze eerste manier wordt tegelijkertijd de mogelijkheid opengelaten voor een *tweede* manier van verkiezing, daarin bestaande, dat de kerkeraad wel een *voordracht* aan de gemeente doet van een dubbelgetal, maar dat de gemeente zelve *verkiest*.

Op dat *verkiest* moet in verband met het voorgaande volle nadruk worden gelegd. De *verkiezing* is de beslissende daad, en nu wordt in het tweede gedeelte van Art. 22 gesproken van *bij de gemeente verkozen te worden*. De daad der *verkiezing* wordt hier dus feitelijk aan de gemeente gelaten, en de kerkeraad verkiest dan niet, maar *dringt* over en bindt de gemeente aan die *voordracht*.

Het is wel zoo, dat de onderscheiding niet duidelijk is, en dat als kop op het artikel de algemeene formule staat: »De Ouderlingen zullen door het oordeel des kerkeraads en der Diakenen verkozen worden», maar te onkenne valt toch niet, dat het slot van het artikel, hiernede in tegenspraak, feitelijk aan de gemeente het recht van *verkiezing* geeft, om aan den kerkeraad alleen het recht van *voordracht* en *bevestiging* te laten.

In zooverre nu de gemeente bij de aanstelling van een Dienaar des Woords slechts een meest zwingende *approbatie* verkreeg, en bij de aanstelling van Ouderlingen en Diakenen een recht van *verkiezing* kon bezitten, blijkt hieruit, hoezeer men op de Dordache Synode vooral voor veilige keuzen voor het *leeraarsambt* gewaakt heeft. Iets waarbij dan bovendien nog in rekening komt, dat de kerk bij de aanstelling van Ouderlingen en Diakenen vrij was, omdat noch magistraat noch collator zich, anders dan bij zeer hooge uitoedering, met deze tweede soort benoemingen inliet.

Reeds toen was de Ouderling en de Diaken min of meer als een soort ondergeschikt ambtsdrager op den achtergrond getreden. De man om wien het te doen was, en op wien het aankwam, was *niet* de Ouderling, en *niet* de Diaken, maar de *Predikant*.

Dat men aan de gemeente eenig meerder recht schonk bij het aanstellen van Ouderlingen en Diakenen vond alzo zijn oorzaak *niet* in eerbiediging van de rechten der gemeente, maar hoofdzakelijk in de overweging, dat het er bij Ouderlingen en Diakenen minder op aankwam.

Door nu bij de aanstelling van Ouderlingen en Diakenen *iets meer* aan de gemeente toe te geven, verkreeg men te beter gelegenheid, om bij de aanstelling van Predikanten alle bevoegdheid aan den kerkeraad te houden.

Toch was ook dit meerder recht, dat men bij de aanstelling van ouderlingen en diaken aan de gemeente gunde, meer schijn dan wezen.

De gemeente nu verkoos, ja, maar niet vrijelijk. Immers de kerkeraad zou dubbelgetal voorstellen, en de gemeente zou noch die voordracht kunnen verwerpen noch buiten die voordracht om kunnen kiezen.

Bij voordracht moet tusschen drieërlei recht worden onderscheiden.

Er kan voordracht van een ander zijn, zoodat hij te kiezen heeft, maar dat ge daarbij het recht bezit, om eer het tot kiezen komt, die *voordracht* aan te *vullen*.

Het kan in de tweede plaats zijn, dat ge wel niet moogt aanvullen, maar dat ge het recht hebt, om te zeggen: »Op die voordracht staat niemand, dien ik kiezen kan», zoodat er een andere voordracht moet gedaan worden.

En eindelijk kan de voordracht *brutend* zijn, dat wil zeggen, dat ge noch moogt aanvullen noch de voordracht terugzenden, maar verplicht zijt, uit de *gedane voordracht* te kiezen.

Die derde soort voordracht maakt natuurlijk de verkiezing het minst vrij, en toch het was die derde soort voordracht, die Art. 22 voorschreef.

De kerkeraad droeg voor, en uit deze gedane voordracht, zooals ze daar lag, moest

de gemeente het halve deel kiezen. Uit tien wijl, uit een drie, uit twee één. Maar altoos moest uit de *gedane voordracht* gekozen worden.

Slechts in zooverre had dit recht nog enger kunnen zijn, dat de gemeente had te kiezen gehad niet uit een dubbel getal, gelijk er nu staat, maar uit »dubbel-tallen».

Het onderscheid tusschen deze twee uitdrukkingen is dit, dat ge, als er drie ouderlingen te benoemen zijn, kunt voordragen, of 200 dat er te kiezen is

A of B
C of D
E of F,
of wel drie uit A, B, C, D, E, F.

In het eerste geval kunt ge, zoo ge A kiest niet tevens B kiezen, zoo ge B kiest niet tevens C enz. De keuze van A sluit dus B, de keuze van D sluit C uit.

In het tweede geval daarentegen zijt ge geheel vrij, om uit de 6 of 2 x 3 te kiezen wie ge wilt.

Art. 22 schrijft nu uitdrukkelijk voor, dat er een »dubbel getal» van zoovele ouderlingen als er van noodde zijn» aan de gemeente zal worden voorgesteld, en dat de gemeente uit dat »dubbele getal» het »halve deel» zal kiezen.

Het voorstellen van »dubbelgetal» is alzo met dit artikel in strijd, en de kerkeraaden, die dit nochtans deden, hebben het reeds zoo kleine recht der gemeente nogmaals ingekrompen en verkort.

Maar ook al houdt men nu vast aan het »dubbele getal», waaruit de gemeente »het halve deel» verkiest, zoo is het toch volkomen duidelijk, dat hiernede slechts één ding gewoone is, t. w. dat de gemeente althans het recht erlangt, om de zittende leden *niet te herkiesen*.

Als er zes ouderlingen moeten aftreden, kan een kerkeraad op een voordracht niet meer dan zes der zittende ouderlingen brengen, en moet er zes buiten-ambtelijke gemeentelieden op plaatsen, en erlangt alzo de gemeente het recht, om de zittende leden te laten uitvallen.

Maar wat de gemeente *niet* kan uitwerken is, het brengen in een kerkeraad van mannen andere geestes.

Dat snijdt elke bindende voordracht altoos af.

Doch hierover een volgend maal.

Wezen of voorstelling.

Van een onzer abonneenten ontvingen we onderstaand schrijven, waarop we gaarne eenig antwoord geven.

Want wel is het ons niet mogelijk, steeds op alle vragen en bedenkingen in te gaan, die men zoo goed is, ons steeds milddelijk te doen toevloeien, maar een vraag gelijk deze, die voor korte beantwoording vatbaar is, laten we liefst niet ongemerkt passeeren.

Met onverminderde, of liever klimmende belangstelling, heb ik de artikelen over de gemeene pratie gelezen. Ze zijn mijns inziens van onschatbare waarde voor de wetenschappelijke ontwikkeling.

Veroorloof mij echter een kleine opmerking, over enkele uitspraken in een van de jongste nummers van de *Herant*. Ik bedoel met betrekking tot Gods besluiten. Gij spreekt daar, bij wisseling van zinnen, peinen, indenken en uiten.

Zijn dit geen uitspraken of woorden die tegen wetelijke uitspraken van Gods Woord ingaan? Als: Ik de Heere word niet veranderd. En: Bij God is geene verandering of schaduw van omkeering, of: God zijne werken van eeuwigheid bekend.

Maar al stonden deze woorden bergens te lezen, zou het niet strijden tegen een zuiver begrip van de onbegrijpelijke Godheid, bij wien wij toch niets menscheeliks of onvolkomens kunnen denken? Dat er bij den Heere omtrent zijn schepingen en werken en onderhouden en denken is, wie zal dit kunnen ontkennen? Die den zin het verstand heeft gegeven. Maar dat er ook zelfs maar één oogenblik de minste besluite-loosheid zou kunnen bestaan of wijziging in besluiten, plannen, is mij ondenkbaar. Oneindig, Alwetend, Alwijs sluit dit toch volkomen uit, zoo ik meen; ik hoop niet onbescheiden te zijn, als ik mijn gevoelen zeg. Het is geen lust tot criticiereen dat ik dit schrijf. Ik hoop, dat dit door anderen zou gedaan worden en ik zoo mogelijk uit de war zou raken.

Op deze vraag nu antwoorden we, dat zeer zeker alle menscheelike eigenaardigheid die bij ons voortvloeit uit de beperktheid van ons wezen, uit ons bestaan in den tijd, of uit onze zondige zwakheid, in God, dat Eeuwige Wezen, geen plaats heeft.

Hij is *eenvoudig*. In Hem is geen saams-telling. Hij is *ewig*, in Hem is geen over-gang. Hij is *louter daad*, in Hem is geen deel of vermogen dat werkeloos en in ruste zou zijn.

Intusschen spreekt de Heilige Schrift zelve ons desniettemin over God den Heere, als over een Wezen dat bij zich zelve voor-neemt, dat besluit, dat gadeslaat, dat zich verplaatst, dat beraamt heeft over wat Hij voornam enz. Altegar uitdrukkingen, die streng genomen op den alomtegenwoordigen, almachtigen en eeuwigen God *niet* alzo toe-pas-selijk zijn.

Geschiedt dit nu bij vergissing?

Stellig niet.

Integendeel, de Heilige Schrift vloet over van uitspraken, die ons zeggen, dat er in Hem geen verandering is noch zelfs schaduw van omkeering.

Dat nu desniettemin zulke uitdrukkingen herhaaldelijk van God gezegd worden, ge-schiedt om onzentwil.

Wij kunnen ons een eeuwige onverander-lijkheid niet anders dan als onbeweeglijke levenloosheid denken.

Wil en verstand zijn in God één.

Maar wij kunnen ze niet anders dan on-der-scheidenlijk denken.

En daarom moeten we of ophouden over het Eeuwige Wezen te spreken, of we moeten

wel de uitdrukkingen bezigen, die voor ons de onderscheidingen en de bewegingen des levens aanduiden.

Dit geschiedt echter nooit dan onder de stilzwijgende veronderstelling, dat het niet *alzo* in het Wezen Gods is.

En nochtans wel.

Waarom?

Omdat God den mensch naar zijn beeld schiep, en wij God niet anders dan met behulp van zijn eigen beeld denkbaar kun-nen maken.

Natuur-onderzoek.

De *Staatscourant* van 27 Maart bracht de Koninklijke goedkeuring op de statuten, die we hier letterlijk afdrucken:

VEREENIGING: Christelijke vereniging van natuur- en geneeskundigen in Neder-land, te Utrecht.

Artikel een. De Christelijke vereniging van natuur- en geneeskundigen in Nederland stelt zich ten doel de natuur- en geneeskundige wetenschappen in haren geheel omvang te beoe-fenen bij het licht van Gods Woord.

Tot bereiking van dit doel wordt in elke ge-wone vergadering een wetenschappelijk onderwerp op natuur- of geneeskundig gebied aangegeven en in de eerstvolgende gewone vergadering be-handeld.

Artikel twee. De grondslag der vereniging is het onvoorwaardelijk gezag van de gansche Heilige Schrift (vervattende al de Kanonieke boeken des Ouden en Nieuwen Testaments) als Gods Woord.

Artikel drie. Tot leden der vereniging zijn verkiezbaar alle beoefenaars van een der takken der natuurkundige wetenschap aan wie, krachtens de wet tot regeling van het hooger onderwijs van 28 April 1876 (*Staatsblad* nummer 102), de doctorale graad, en geneeskundigen aan wie, krachtens de wet, regende de uitoefening der geneeskunst, van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* nummer 60), de bevoegdheid tot uitoefening der ge-neeskunst is verleend geworden, of, bij wijziging dier wetten, krachtens die wetten, welke alsdan deze zullen vervangen, mits zij instemming be-tuigen met het doel en den grondslag der ver-eeniging.

Artikel vier. De vereniging kan het lidmaat-schap aanbieden aan beoefenaars van de natuur- en geneeskundige wetenschappen die niet vallen in de termen van artikel drie, mits zij het doel en den grondslag der vereniging aanvaarden.

Artikel vijf. Leden, wonende in een zelfde streek, kunnen eene plaatselijke afdeling vorm-en, die vrij is in de keuze der middelen ter bereiking van het doel der vereniging, mits deze niet in strijd zijn met de bepalingen in de sta-tuten der vereniging vervat.

Artikel zes. Elke plaatselijke afdeling is ver-plicht op de gewone vergadering der vereniging verslag uit te brengen van hare werkzaamheden, ver-richt sinds de laatste gehouden gewone ver-gadering.

Artikel zeven. Het bestuur is saamsgesteld uit vier leden, namelijk: een voorzitter, plaats-vervangend voorzitter, secretaris en penningmeester, die als zoodanig gekozen worden.

Artikel acht. Jaarlijks, in de eerste gewone vergadering des jaars, waarvan de tijd bij huis-hoofdelijk reglement is bepaald, treedt het bestuur af. De afgetreden bestuurders zijn herkiesbaar. Bij tusschenjids ontstane vacaturen in het be-stuur wordt door de overblijvenden daarin voor-zien, door zich een of meer der leden der ver-eeniging toe te voegen.

Artikel negen. Alle beslissingen over zaken worden bij volstrekte meerderheid van stemmen genomen. Bij staking der stemmen beslist de stem van den voorzitter. Stemmingen over per-sonen geschieden met gesloten briefjes, insge-lijks bij volstrekte meerderheid van stemmen, behalve in het geval in artikel vier omschreven, waar de keuze geschieden moet door minstens twee-derde der aanwezige leden.

Indien door de eerste stemming geen volstrekte meerderheid is verkregen, wordt eene tweede vrije stemming gehouden. Levert ook deze geen vol-strekte meerderheid op, dan heeft eene beperkte stemming plaats uit de twee candidaten die de meeste stemmen op zich verenigen. Hij, die dan de meerderheid heeft, is gekozen. Indien de stemmen staken, wordt de oudste in jaren gacht gekozen te zijn.

Artikel tien. Veranderingen in de statuten kunnen in de vergadering voorgesteld worden door elk lid. De beslissing omtrent zoodanige veranderingen mag eerst genomen worden op de eerstvolgende gewone vergadering. Deze ver-anderingen moeten, behoudens Koninklijke goed-keuring, om aangenomen te zijn, goedgekeurd worden door minstens twee-derde der aanwezige leden.

De artikelen een en twee der statuten mogen niet veranderd worden.

Artikel elf. De uitlegging der statuten is uit-sluitend aan de vergadering voorgehouden.

Artikel twaalf. Het genootschappelijk jaar der vereniging wordt gerekend van een Januari tot een en dertig December.

Artikel dertien. De vereniging, gevestigd te Utrecht, wordt opgericht voor negen en twintig jaren, te rekenen van den dag der oprichting; zijnde de negen en twintigste September acht-tienhonderd zes en negentig.

(Volgen de ondertekeningen.)

Goedgekeurd bij Koninklijk besluit d.d. 9 Maart 1897 no. 18.

Mij bekend,
De Minister van Justitie,
VAN DER KAAV.

Behoeft het nog gezegd, dat we de op-richting van deze Vereeniging met warme ingenomenheid toejuichen?

Dit feit toont, dat er allengs zekere kring van mannen komt, die de natuurkundige en geneeskundige studien volbracht hebben, son-der schade te lijden aan hun geloof.

Ze hebben den moed, vooral in den kring der natuurkundigen zoo zeldzaam, om, niet-tegenstaande ze mannen van het vak zijn, openlijk voor hun belijdenis van Gods Woord uit te komen.

Om smaad geven ze niet.

Ze spreken niet van het »Evangelie van Jezus Christus», of van *beginselen* van het Evangelie die ze eerbiedigen, maar ze nemen als grondslag aan Gods Woord, in de klare en heldere beteekenis van alle de canonieke boeken des Ouden en Nieuwen Testaments.

Blijkbaar dus mannen uit één stuk, die

moedig en cordaat uitgangspunt tegenover uitgangspunt stellen.

Een grootsch, een bewonderingswaard on-dernemen!

Want wel kan hier de vraag gedaan, of het mogelijk zijn zal, dat natuur- en genees-kundigen, met uitsluiting van theologen en filosofen, ten deze hun weg vinden; de vraag of onder de natuurkundige vraagstuk-ken niet nog diepere en meer algemeene vraagstukken schuilen, die uit geheel andere studien hun licht moeten ontvangen; en dus ook de vraag, of hun onderzoekingen om doeltreffend en meer dan stukwerk te zijn, niet ook met geheel andere studien in ver-band moeten gezet worden, maar dit alles laten we thans rusten.

We wijzen thans alleen op het schoone begin, en bidden onzen broederen wijsheid toe, om zoo ernstig en diep de schijnbare tegenstellingen te onderzoeken, dat allengs helderder licht voor hen opga.

Nog onlangs leverde Dr. Van Dalen een degelijke studie over de »bezetenen» van het Nieuwe Testament, waarin hij sluikweg elke accommodatiethorie afwees, en kloek den waan weersprak, alsof de »bezetenen» des Nieuwen Testaments eenvoudig krankzinnigen geweest waren.

Vergissen we ons niet, dan mogen we in deze studie een staal zien van wat de Ver-eeniging belooft.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 9 April.

WESTERLEE, 5 April 1897. Nadat door de laatste gehouden Classis besloten was, alhier eene zelfstandige Gereformeerde kerk tot openbaring te brengen, hadden wij gisteravond het voorrecht, dat aan dit besluit werd gevolg gegeven. Onze consulenti, Ds. J. A. Bult van Wimschoten, tot welke kerk wij vroeger meest allen behoorden, sprak bij die gelegenheid over Hand. 2:42, en stelde daarna de ambten in. Wij zijn verblijd, dat de Heere onze God ons tot zoover gebracht heeft. Daar wij echter als kerk nog klein en zwak zijn, hebben wij behoefte aan de voorbede en den steun der zusterkerken, om welken steun wij bij dezen vriendelijk verzoeken. Wij zijn reeds in het bezit van een klein maar net kerkje, vroeger het eigendom der Evangelischen, maar wij hebben nog geen pastorie; ook ontbreekt ons nog een Avondmaalst. Zouden onze rijk beedeelde broeders en zusters ons eens willen gedenken?

Brieven en stukken aan den kerkeraad te adresseeren aan

H. v. D. VIEN.

OUDEKERK A/D AMSTEL, 4 April 1897. 't Was ons Zondag een blijde dag, doordat wij de tot stand koming van de, door zooveel begerde ineenstemming der beide afdelingen A en B mochten aankun, en met elkander voor het eerst saamvergaderden in het behoeven. Den Heere zij daarvoor alleen de dank, die het gebed zijns volks te dezer plaats — maar ook voorzeker van velen buiten onze gemeente, wien wij ook vercocht hadden ons in dien arbeid te gedenken — tot den troon der genade heeft willen verhooren, en ook hierin weder heeft betoond te zijn een waarmaker van zijn Woord. Onze geliefde Leeraar, Ds. M. v. d. Boom, leidde dezer feest-moeten, met te prediken over 1 Johannes 4: 10-11. De Heere schenke ons allen een ruime mate van zijnen Heiligen Geest te ondervinden, opdat de liefde Christi ons meer en meer binde aan elkander; zijn Naam tot eer, en tot zegen der gemeente, en kon het zijn ook nog tot voor-beeld en zegen voor andere kerken.

Kort verslag der Classicale vergadering van Haarlem.

De praeses der vorige, Ds. J. D. van der Munnik, opent deze vergadering.

Uit het onderzoek der credentiebrieven blijkt, dat alle kerken in de Classis zijn vertegenwoor-digd.

In het moderamen nemen zitting D. D. Notten als praeses; Kuamsdonk als scriba, en Van der Munnik als assessor.

Aan Ds. Van der Munnik, beroepen predikant te Barendrecht, wordt op verzoek het attest der Classis uitgereikt; ook aan Ds. Notten, beroepen naar de kerk van Velp B, is door deputa-ten, voor approbatie van beroepingen, zulk een attest verstrekt.

Gehoord het advies der Classis, namen de af-gevaardigden eener kerk de vraag, om met tuchtoefening te mogen voortgaan, terug. In sake de aanvraag van twee kerken, om de tweede trap der censuur te mogen toepassen, adviseert de Classis met tuchtoefening voort te gaan.

Het onderzoek naar Art. 41 is over het alge-meen bevestigd. Bij de rondvraag van dit artikel verzoekt de kerk van Beverwijk, dat de Classis een woord van aanbeveling voeg bij een door haar op te stellen circulaire, waarin zij de hulp der kerken in ons land wenscht in te roepen, tot betaling eener opgezegde hypothe-caire schuldverdring. Dit verzoek wordt niet ingewilligd.

In sake de kwestie van het afgeven van attes-taties aan personen, wonende tusschen Nieuw-Vennep en Oude-Wetering, wordt na langdurige discussie het volgende voorstel aangenomen: »De Classicale vergadering, gehoord de mededeeling van Nieuw-Vennep, adviseert den kerkeraad van Nieuw-Vennep, om, in overleg met den kerke-raad van Oude-Wetering, het daarheen te lei-den, dat de leden, aan den Slotweg woonachtig, vrijheid hebben met hun lidmaatschap naar keuze te zijn: of te Nieuw-Vennep of te Oude-Wetering.

De volgende vacante kerken wordt een con-sulent aangewezen: Voor Haarlem B: Ds. Mulder, voor Westzaan en Zaandam A en B: Ds. Goris; voor Vijfhuizen: Ds. Brencklaar; voor Slo-terweg: Ds. Velman; voor Velzen: Ds. Ringnalda; voor Wormer: Ds. Goris.

Ds. Van der Munnik en Notten, eertlang vertrek-kend naar de kerken van Barendrecht en Velp B, nemen een hartelijk afscheid van de Classis-broeders. Niet dan met leedwezen ziet de ver-gadering deze broeders uit de Classis heengaan. Voor hunne personen, geinamen en kerken, wel-dra door hen te dienen, worden de beste wen-schen geuit en hun toezeggingen Ps. 134: 3.

Na het lezen der korte notulen wordt de ver-gadering gesloten en het dankgebed gedaan door den praeses.

Theologische Faculteit.

De Theologische Faculteit der Vrije Universi-teit heeft aan den heer C. Oranje, te Middel-

burg, Theologisch Candidaat, vergunning ge-given, om, op uitnodiging van den kerkeraad eener Gereformeerde kerk en onder diens toezicht en leiding, nu en dan in de gemeente een stichtelijk woord te spreken.

Uit naam van de Faculteit voornoemd,
F. L. RUTGERS, Voorzitter.
W. GEBINK, Secretaris.
Amsterdam, 3 April 1897.

Buitenland.

Engeland. Een nieuwe schoolwet.

In Engeland heeft men »Board-schools» en vrije scholen. De »Board-schools» worden op kosten der gemeenten uit de algemeene kas onderhouden, terwijl de vrije scholen gemeenlijk door verschillende kerken onderhouden worden.

Het spreekt wel vanzelf, dat de vrije scholen lijden onder de concurrentie der »Board-schools».

Na zijn de »Board-schools» niet op één lijn te stellen met onze neutrale staatscholen. In alle scholen die van »Boards» uitgaan leest men den Bijbel en worden psalmen gezongen. Leerstellig onderwijs wordt er echter in die scholen niet gegeven. Vandaar, dat over het algemeen de Episcopalen niet ingenomen zijn met de Board-schools, terwijl de dissaters zich over het alge-meen wel met deze scholen kunnen verenigen, kennelijk omdat bij hen verlaftuwing der grenzen is op te merken, zoodat er van leerstellige be-lustheid geen sprake is, behoudens enkele uit-sonderingen.

Nu is het de toelag der Engelsche regeering geweest, om de vrije scholen in den strijd tegen de Board-schools te steunen, en daarom werd aan het parlement voorgesteld, dat de Staat voor elk schoolgaand kind, dat eene vrije school be-zoekt, 5 shillings of f 3 per jaar zal uitkeeren.

De Engelsche liberalen zijn tegen dit voorstel geweest, omdat de verschillende kerken de gel-den, die zij vroeger voor hunne scholen uitge-ven, nu op andere wijze kunnen besteden, een argument, dat niet steekhoudend kan genoemd worden.

Nu is een subsidie van f 3 per schoolgaand kind niet hoog, doch in de wet is bepaald, dat deze som kan worden verhoogd, naar de be-hoeftes der school.

In de wet van 1876 wordt bepaald, dat de subsidie van den Staat een bedrag van 17 shil-ling 6 pence per kind slechts dan mag over-schrijden, wanneer de vrijwillige bijdragen, waar-door de scholen in stand gehouden worden, eveneens hooger zijn dan 17 shilling 6 pence per kind. Deze bepaling is thans opgeheven, zoodat de vrije scholen de macht zullen hebben de kosten van het onderwijs geheel uit de alge-meene kas te putten. Daar evenwel de scholen, die van schoolboards uitgaan, ook geheel door den Staat onderhouden worden is daarin niets onbilliks. Maar toch is met dit al het vrijwil-ligheidsstelsel prijsgegeven en zal de Staat etel-lijke miljoenen ponden stering meer voor het onderwijs hebben uit te geven.

Frankrijk. Gevolgen van de con-ferentie van Lyon.

De saamenkomst te Lyon, waar afgevaardigden van liberalen en Evangelischen saamenkwamen, draagt reeds vrangte vruchten. De officieuse Synode der Evangelischen had te Sédan omtrent die saamenkomst uitgesproken, dat de conferentie niet zou treden in een plan om een te kiezen centrale raad in het leven te roepen. Maar de conferentie te Lyon is van een ander gevoelen geweest. Er moest een centrale raad komen, die door afgevaardigden van orthodoxen en liberalen werd verkozen. Wanneer men die verkreeg, zoo meent men, dan was men er beter aan toe, dan als men, gelijk nu een centrale raad heeft, die door den Staat is opgelegd. Wij zijn van een ander gevoelen. De centrale raad, die thans door de Fransche regeering wordt benoemd, is een lichaam, dat de Gereformeerde kerken zich moeten laten welgevalen, willen zij althans het staatsgeld, dat zij thans ontvangen, blijven hou-den, maar als men iets nieuws wil gaan schep-pen, dan heeft men dit te doen naar den eisch der Gereformeerde beginselen.

Nu is door de conferentie van Lyon de zede-lijke autoriteit van de Synode van Sédan aan-getast, en zal het ook geschieden, dat de ver-gaderingen der Provinciale Synoden daardoor zullen worden bedorven. Hadden die vergade-ringen maar den moed om elk voorstel, om tot het benoemen van een centraal raad te ge-raken, af te snijden met het oog op het besluit van de Synode van Sédan; dat wij vreezen, dat men er over zal gaan discussiëren en dat aldus de vergaderingen der particuliere of provin-ciale Synoden zullen worden strijdplaatsen waar men het voor en tegen van het voorstel der conferentie van Lyon bepleit.

De heer Luigi schrijft in de *Eglise libre*:

Heden ten dage is het ernstig gevaar, dat de »conseil central ecclési» met zich brengt, het feit, dat het een integreerend deel uitmaakt van de plannen tot verzoening, omdat het een deel uitmaakt van die noodlottige machine, die alles wat tusschen hare tanden komt, medesleept en waarin de Evangelische partij de onvoorsichtige heeft gehad hare hand te steken; het be-hage God, dat weldra niet het gehele lichaam medegeleurd worde! Wij zouden minder vreezen indien het plan enkel was aangeboven door menschen als professor Pédérat of anderen die ons vertrouwen inboezemen. Maar het wordt ook aangeraden door die fractie van de Evan-gelische partij, die bij menige gelegenheid ge-reed schijnt, om met de partij der rationalisten gemeene zaak te maken. Het plan is ook aangenomen en aangeboven door de rationalisten zelve.

Dit is te begrijpen.

De centrale raad zal ten deele door hen ge-kozen worden. Er is sprake van, dat ten humen bate eene juiste vertegenwoordiging der minder-heden zal gegeven worden, d. w. z. dat men haar recht van verblijf in de kerk zal geven, en dat men aldus de wettigheid der twee richtingen zal erkennen, dat is, het volmaksacte scepticisme. Men zal ons tegenwerpen: Maar de officieele instelling is de kerk niet. Ongetwijfeld, maar deze onderscheiding wordt niet door ledereen gemaakt, zelfs niet in de kerk, te meer, omdat de officieele organisatie den naam draagt van Gereformeerde kerk; men komt er dus gemak-kelijk toe, om kerk en organisatie te verwarren. Het publiek heeft het reeds gedaan, en in zijne oogen kunnen alle plannen, om tot een accord te geraken, slechts de vastheid van onze leerin-gen en het gezag van ons getuigenis in gevaar brengen. Een lid van de Evangelische partij die mede mag spreken, zeide mij eens: »Mijn bezwaar tegen de conzel central ecclési is hierin gelegen, dat zij het denkbeeld ingang doet vin-den, dat de liberalen recht van bestaan hebben in de kerk en dat zij aan hun verkeer in de kerk wijding geeft.

Ik weet zeer wel, dat vele Christenen, die voor die conseru ziele stemmen, het aldus niet verstaan; maar de doorwerking der beginselen is sterker dan hunne voornemens en hunne wenschen. Iedereen is geen theoloog; iedereen is niet in staat, om de fme onderscheidingen te maken tusschen kerk en huisgezin, en kerk en officiële organisatie. Reeds heeft de lange overheersing van het rationalisme, dat gedurende eene reekter periode meester geweest is in de Gereformeerde kerk en dit nog is in sommige streken, veel geestes op het dwaalspoor gebracht; de conferentie te Lyon en hare resultaten hebben het misverstand nog erger gemaakt. Men heeft gejubeld over de ineenstemming der partijen, over de eenheid der kerk, over den herbouw van Sion's muren. Wat zal het zijn, wanneer eene nieuwe instelling, door de Synoden gevraagd, geloovige en niet-geloovige leden dooreen mengen zal! Het samenwonen van twee godsdienstigen (?) onder hetzelfde dak is een gansch abnormale toestand; broeders, doet niets om dien toestand normaal te maken en om de gemeenten aan te gewennen. Als men zijn ziekte aanvaardt, is dit het tegendeel om er van te genezen.

Het is ons eene oorszaak van vreugde, dat men in de Gereformeerde kerken van Frankrijk begint in te zien, dat de conferentie van Lyon de kerken geheel op een dwaalspoor heeft gebracht. Maar het is voor ons een vraag, of de oppositie van mannen als Ch. Lullig in staat zal zijn, om de kerken op een beteren weg te leiden. Zoolang er geen mannen opstaan, die de kerken zoeken terug te leiden tot het punt waar men van is afgeweken, namelijk de confessie van La Rochelle, hebben wij geen hoop, dat de muren van Sion in Frankrijk zullen worden herbouwd. De consequentie der beginselen heeft reeds een deel van de Evangelischen of orthodoxen in de armen gevoerd der liberalen. Op den duur verloopt de Fransche orthodoxie geheel, wanneer men niet in beginsel wederkeert tot het Woord Gods, gelijk dit door de vaders is beleden.

Den 19den Maart was de Gereformeerde kerk in Parijs, die de Heilige Geest-kerk genoemd wordt, gevuld met eene groote schare. Drie predikanten en twee zendingen stonden gereed, om met hunne gezinnen naar Madagascar te vertrekken, teneinde de Protestantische kerken van dat door Frankrijk veroverd eiland te hulp te komen. Het was een plechtig samenzijn waarop ook een leeraar uit Madagascar genaamd Razafimahafy, het woord voerde. Men is in Fransch-protestantsche kringen zeer verantwoordelijk over de onware berichten die voortdurend uit Madagascar komen en die hun grond schijnen te hebben in de intriges der Jesuïeten, die het niet kunnen duldten, dat een deel van het zendingenveld ingenomen wordt door Protestanten. Nu is de Protestantische Zending op Madagascar in handen van vreemdelingen, behalve enkele scholen, namelijk in die van Engelsen en Noorwegers. En al heeft men al een vijftal mannen naar Madagascar afgezonden, deze kunnen, ook al werd hun getal vermeerderd, hunne Engelsche en Noorwegische broeders wel helpen, maar zij zijn niet in staat, om hun werk uit de handen te nemen. De Fransche liberalisten steunen de Jesuïeten in hun missionairen arbeid, in de gedachte, dat het terrein, hetwelk de Jesuïeten veroveren, ten goede komt van Frankrijk, terwijl de Engelsche en Fransch-protestantsche zendingen verdacht worden van tegen Frankrijk te comploteren.

Dat de Fransche Protestanten voor de publieke opinie niet uit den weg gaan, maar doen wat op hun weg ligt of liever wat op hun weg geleegd is, want zij hebben niet aangedrongen op de verovering van Madagascar, op straffe van in populariteit te worden, dan meenen wij dit in hen te eeren. Niet het minst verlijdt het ons, dat er een vijftal mannen bereid gevonden werden, om op Madagascar tegen den stroom te gaan opvaren.

WINKEL.

Door Kinderen.

OP VOEDSEL UIT.

XII.

In Engeland had onze vriend meermalen naar eieren en nesten gezocht; zoo liever als thans echter nooit. Doch de Amerikaanse vogels schenen andere zeden en gewoonten te hebben dan de Engelsche. Althans, schoon hij scherp overal rondzag en ook vogels genoeg bespeurde, eieren waren niet te zien, hoewel 't er nog de tijd voor was.

Na lang rondzwerven kwam hij op een open plek met gras en struiken begroeid. Een troep vogels, door zijn komst opgeschrikt, vloog op uit een boschje, en Walter haastte zich daarheen. Een kreet van vreugde ontstapte hem, toen hij eindelijk tusschen het hout een nest ontdekte, waarin drie eieren lagen. Snel greep hij ze, en liep dieper het bosch in, om ze daar op te eten.

De eieren waren grooter dan hij ze nog had gezien en grauwwaag wit. Hij haastte zich er een open te maken en den inhoud op te sloppen. De smaak was sterk en niet aangenaam, en wat zou hij niet gegeven hebben voor een weinig zout. Doch de honger kruidt alles. Het tweede ei bleek bedorven, doch het derde was althans nog eetbaar, al zou hij het thuis zeker voor de liefhebbers gelaten hebben. Maar hij had althans zijn maag gevuld. Begrijpend dat op de plek waar hij die drie eieren gevonden had, nog meer kon zitten, prentte hij zich den weg er heen goed in 't geheugen — een voorzorg, die later niet ijdel bleek te zijn.

Hoewel nu de maaltijd niet veel bijzonders en ook min smakelijk was geweest, voelde onze vriend zich toch wat verkwikt en versterkt. Hij liep het bosch een eindweegs door, tot hij aan een open plek kwam, waar de zonnestralen door drongen en het warm was. Hier zette hij zich neder om te overdenken wat hem te doen stond, doch 't duurde niet lang of hij viel in een zoeten slaap. Uren lang aliep hij door, het korte, zachte gras bodt trouwens een gemakkelijke en minder gevaarlijke legerstede aan dan de boom van den vorigen nacht.

Toen hij ontwaakte, was het reeds een uur of drie. Wel kon hij dit niet geheel juist weten, wijl hij geen uurwerk bezat, maar hij had op zee reeds geleerd, nauwkeurig acht te geven op den stand der zon, en wie dit doet, kan althans enigermate den tijd bepalen. Met verbazing sloeg hij de oogen op; hij had heerlijk gerust, maar des te smartelijker was het ontwaken hier, zoo geheel alleen, en zoo hulpeloos mogelijk. Weer kwamen hem een oogenblik de tranen in de oogen. Maar hij wistte ze af, stond op en ging weer op weg, met het doel voor alles een geschikte plek te zoeken, waar hij slapen kon. Want op den boom weer een nacht door te brengen, daar kon hij niet aan denken, en toch dreigde beelden, naar hij meende, zooveel ge-

vaar, dat het iemand allicht den lust tot slapen zou benemen.

Eindelijk bereikte hij weer den kalen berg, welken hij dien morgen had beklommen. Langzaam en steeds uitsluitend, liep hij langs de grauwe steenblokken van den uitgebranden vuurberg. Hij merkte op dat hier geen enkel dier zich ophield, zelfs bespeurde hij er geen insecten. Trouwens, er groeide ook letterlijk niets op 't vlak rondom den berg. Reeds had hij bijna heel den tocht langs den voet der hoogte volbracht, toen hij tusschen de steenen een ruimte vond, waar de zon helder inschoon. 't Was een zeer ondiepe kloof of spleet in de rots. Hij trad er in. 't Was er heel warm en de steen brandde hem bijna toen hij er de hand op legde. De holte was slechts een stap of tien diep, doch — dit merkte Walter dadelijk op — zij had althans twee voordeelen. Vooreerst was zij gedeelt tegen den regen, en ten tweede was de grond vlak en met fijn zand bedekt.

»Hier moest ik van nacht maar gaan slapen,» sprak hij, »maar ik mag wel eerst mijn bed opmaken.» En bij 't woord de daad voegende, liep hij naar het strand, trok daar zijn buisje uit en vulde het, zoo zwaar hij dragen kon, met droog, fijn zand. Toen bracht hij zijn vrachtkist naar 't hol, startte het daar uit, en haalde daarop een tweede lading en daarna een derde. De vermoedens belette hem voort te gaan, doch gelukkig bespeurde hij, dat hij nu althans een betere ligging zou hebben dan den vorigen nacht. Weldra viel de duisternis in en legde hij zich ter ruste, om eerst bij het morgenlicht te ontwaken. Recht verkruist stond hij op, verlijdt dat hij ook deze nacht evenmin als den vorigen, iets van wilde dieren had bespeurd. En hij begon nu te gelooven, dat hij althans van de beesten niet te vrezen had, wijl ze er niet waren.

Doch terwijl de vrees om gegeten te worden bij Walter minderde, nam die vanzelf niets te eien te zullen hebben, toe. De honger kwelde hem zeer, zoo zelfs, dat hij zijn plan, om een frisch bad in zee te nemen, uitstelde, om eerst spijis te gaan zoeken. Hij speedde zich 't best in, hopennd weleer eieren te vinden, doch in zijn haast stiet hij met den voet ergens tegen aan en sloeg omzicht tegen den grond. Hij stond haastig weer op, en keek omwillekeurig rond om te zien waarover hij gevallen was. Nu bespeurde hij een vogel die op het gras lag. Toen hij goed keek, bemerkte hij dat het dezelfde moest zijn, die gisteren uit den boom was gevallen. En nu herkende hij ook den boom zelf, die hem tot lagerstede had gediend.

»Had ik maar een mes en vuur,» dacht Walter bij zich zelf. Maar ongelukkig bezat hij noch 't een, noch 't ander. Zijn flink, sterk zakmes had hij aan den matroos geleend om er een stok mee te snijden, en 't niet teruggekregen. En wat vuur betreft, hij had wel een staal en een vuursteen, gelijk men in dien tijd gebruikte, maar zijn tonderdoos had hij zeker in den haast om in 't schip te komen, vergeten of verloren. (Een tonderdoos, moet de lezer weten, was een doos of koker van metaal en gevuld met halfverbrand linien. Sloeg men nu met het staal venken uit den vuursteen, en ving die op den tonder op, dan raakte deze dadelijk in brand, en had men dus vuur. 't Was echter altijd een omslachtige manier en onze lezers zijn wel zoo makkelijk.) Zoo ontbrak hem dus al 't noodige om den vogel eetbaar te maken, maar...

Maar honger is een scherp zwaard en een goede kok ook. Was er mes noch vuur, dan moest het maar zonder die gaan. Zoo greep dan Walter den dooden vogel, zette zich op den grond en begon haastig het dier te plukken. Hij liep onder de hand wat besen af, die hij al loopende had vergaard. Bessen plukken en vogels plukken is echter niet even makkelijk. Dat erover onze vriend ook. Eindelijk was hij althans voor een deel klaar. Toen nam hij zijn vuursteen, die een scherpen kant had, en trachtte daarmee 't beest den kop af te snijden of liever te zagen, wat na veel moeite en onder veel bloedverlies — te weten van den vogel — gelukte. Daarna scheurde hij een stuk van 't vleesch af, en at het op, ongezonder en ongebraden en toch — hij vertelde het later — het smaakte hem goed. Nog een stuk volgde, en hij at zoolang hij er lust toe gevoelde. Wat van den vogel overschoot, bracht hij naar de holte van den berg, waar hij slapen zou, daar rukte hij verder de veeren van het lichaam af en strooide de fijne met die welke hij uit het bosch had meegenomen, op den grond, ten einde een zachter ligplaats te hebben. Met het overgeschoten vleesch wist hij eigenlijk geen raad. Op die heette plek kon hij 't niet laten, wijl het dan dadelijk zou bedorven. Zoo nam hij 't dan weer mee naar 't bosch en legde het daar neer op een koele plek, waarna hij het met takken en bladeren dekte.

AAN VRAGERS.

B. B. Het is onmogelijk, als men niet meer weet, te zeggen, wat in den zin »U lust geen wijn?« onderwerp is. In meer verheven stijl: als 't bedoeld: wijn behaagt u niet, is »U?« onderwerp. Maar in 't gewone leven vervangt dat »U?« het woord »Gij?«, en wordt dus dat »U?« of »Gij?« het onderwerp. »Lusten?« is een werkwoord, dat in den verheven stijl den 3den naamval heeft, b.v.: »Mij lust te zingen van den held,« maar dat als het beteekent »houden van,« gebruikt wordt met een persoon als onderwerp, dus »ste naamval, b.v.: »Ik lust gaarne appelen.«

HOOGNIBIK.

INGEZONDEN STUKKEN.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

Hoogachtend Redacteur!

Daar gij in de Heraut van 14 Maart in het slotartikel »Kerspel of Wijk?« aan het einde een schrijven uitdoopt op het door u geschreven onderwerp, zoo neemt ondergeteekende met bescheidenheid de vrijheid enkele opmerkingen te mogen maken. Ik vraag geen plaatsruimte in uw blad, maar laat dit schrijven ter uwer beschikking. Wel zult gij mij en zeker velen met mij aan u verplichten, zoo wij van uwe zijde een antwoord in de Heraut mogen vernemen, om misverstand te voorkomen, en, zoo het wezen mag, in het rechte spoor te leiden. Wat de indeeling van kerkgebouwen betreft, deze is in vorige bladen door u besproken, en heeft bij velen weerklank gevonden, zoodat men elkander heeft leeren kennen van het schier elken rustdag in eenzelfde kerkgebouw te zijn. Meerdere zaken, door u in deze reeks besproken, zouden zeker gemakkelijker zijn verloop hebben, doch ik laat dit over aan meer bevoegden; ik voor mij, zoo als het daar staat, kan er mede instemmen. Doch waarin ik voor mij, en meerderen tot nog toe bevoorrecht hebben, is het door u aangehaalde punt 5. Gij schrijft daar: »En dat het niet wel mogelijk is, dit stelsel ploebeling en met één slag in een kerk, waar men dusver anders leefde,

in te voeren; maar dat het wel doenlijk is bij vacature van een predikant, door den nieuwen predikant te beroepen voor de predikatie in één bepaald kerkgebouw, en bij dit kerkgebouw, een deel der stad in te deelen». Naar mijne bescheiden meening zou dit kunnen uitloopen op een »wijze Da,« en »zijn Da,« ja, het zou kunnen uitloopen op een wikkelen en wegen van een te beroepen predikant, voor dit deel der stad wel en voor dat deel der stad niet geschikt. Ik mag bovenstaand aanhalen, omdat een geval, nog niet zeer lang geleden, in onze eigen stad Amsterdam plaats had, doch niet in onze kerk; dat A niet en B wel gezonden werd ter Bijbelbespreking, omdat het die buurt en niet eene andere buurt was. Hoewel dit verschil van zenden voor het doen van commissien zeer goed kan zijn, zou ik het beroepen op deze wijze afkeuren. Ook kerkeraden zijn lichamen, waarin de satan niet het minst wenscht binnen te dringen; maar ook in deze kan ik dwalen. Ten andere beroept de kerkeraad namens de geheele gemeente. En wanneer nu de beroepen predikant slechts in één kerkgebouw altijd voor hetzelfde gehoor zou optreden, zoo kon bv. te Amsterdam, waar de gemeente op zes plaatsen des Zondags vergadert, 1/6 deel der gemeente nimmer haar zelf beroepen predikant zien noch hooren; mij dunkt, op deze wijze moeten leeraar en gemeente vreemd van elkander blijven. Naar mijn bescheiden meening kan de nauwere verbinding aan een leeraar de vervreemding van het grootste deel der gemeente niet vergoeden.

Het staat u beter te beoordeelen dan ik zulks kan denken, daarom wenschte ik u te vragen, welk nut ge er in ziet voor het geestelijk leven? Of, hoewel dit niet door u is betoogd, wil ik liever vragen, ziet ge er bevordering in, meer dan in het roondprediken? Altijd onder de toelichting des Heiligen Geestes. Misschien zult ge zeggen: doordat de prediker de geestelijke behoefte zijner hoorders leert kennen. Maar dan heeft de ondervinding van het huisbezoek ook geleerd, dat die behoefte dat verschil niet medebrengt, om niet rond, maar in eenzelfde kerkgebouw te prediken. In eenzelfde deel der stad houdt men vaak voor den man met den hoed verborgen, wat men aan dien met de pet openbaart, en ook omgekeerd; dit zal ook u niet onbekend zijn. Zoo dit ook een reden kan zijn, waarom gij de prediking liever in hetzelfde kerkgebouw zaagt, zoo hoop ik in deze door u te worden onderdicht.

Gij zult het mij zeker niet ten kwade duiden, zoo ik even persoonlijk word. Regel is het in mijn huisgezin, op enkele uitzondering na — en dit was het reeds vóór '86 — dat ik gebruik maakte van een of twee kerkgebouwen, waarvan ik evenver verwijderd was. Ik hoorde ieder, die mijn geestesrichting was toegedaan. Het stond aldus bij mij vast, dat zij knechten des Heeren zijn; en hoewel den een twee, den ander vijf en een derde tien talenten zijn geschonken, staat het dunkt mij niet aan mij hem, om reden hem minder gaven zijn toebedeeld, als gezonde voorbij te gaan.

En ook om deze reden dunkt mij alsnog het roondprediken bevorderlijker. Dan zullen de meerdere gaven de geheele gemeente ten goede komen, of de geheele gemeente zal schuldig staan aan de miskenning der mindere gaven, maar toch gaven. Zijne knechten toebedeeld, voor Zijne gemeente.

En wel is het, dat in elke kleine plaatselijke kerk dezelfde dienaar des Woords optreedt, maar dan komt hij ook weer op niet voor een deel, maar voor de hem gansch toevertrouwde gemeente.

Als ik sprak ter voorkoming van misverstand, zoo ligt het hierin. Door te prediken in een wijk door denzelfden dienaar des Woords kan en wordt nu reeds opgevat en gezegd: Ziet gij wel, het gevoelen van Dr. Kuiper is, dat hetzelfde gehoor komt onder denzelfden prediker, waardoor ik nu de vrijheid heb elke week Da, A, B en C voorbij te gaan en mijn dominee te gaan hooren. Ook kan het misverstand mijnerzijds zijn.

Mocht ik te uitgebreid zijn geworden, verschoont gij mij dan, daar ik de gawe niet bezit met weinig woorden veel te zeggen.

Rekenende op uwe broederlijke toegenegenheid, om mij met raad en daad voor te lichten, waar dit met bescheidenheid van u wordt gevraagd, Hoogachtend Ufied. du. dr. en br. in Christus J. J. SCHEEPMAKER, Amsterdam.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Amersfoort A. A. M. Donner, te Assen. — Elburg, D. Kolffberg, te Barneveld. — Nes en Wierum (el. Dokkum), J. Zijp, Theol. cand. a/d. V. U. — Otterland, L. Spoel, te Harderwijk. AANGENOMEN: Rinsumageest en Sybrandshuis, J. G. Meynen, cand. a/d. V. U. — Driesum c. a. F. G. van Dorp, te Velsen (Gr. Benham). BEDANKT: Harlingen, J. van Drunen, te Sliedrecht. — Reijsum c. a. Gaastmeer, Berkel en Roderij, Eiland Marken, Bleiswijk en Overschie, J. G. Meynen, cand. a/d. V. U.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Wijk aan Zee en Duin, N. P. Fockens, te Buren. — Goca, W. Lamers G.H., te Rijsoord en Strevelshoek. — Mijnsheerenland c. a. D. E. J. Hupkes, te Sprang. — Sundermeer, W. R. Kalshoven, te Kesteren. — Kolijnsplaat, J. Willemse, te Kruijningen. — Rotterdam (vac. C. L. Luan, A. B. ter Haar Komenij, te Middelburg. — Wapenvelde, K. Eekhof, te Werkhove. — Doeveren en Gendelen, A. de Visser, te Herwijnen. — Tjonnmarum (toez), J. Mees, te Britsum. — Bijgekerke, A. J. Seijl, te Fondum. — Rithem (el. Middelburg, P. J. van der Meulen, te Baarland (el. Goe). — Exmorra, C. van Wijngaarden, te Nieuw-Amsterdam. — Buren, N. Warrig, te Ternaard. — Scherpenzeel (Geld), J. Beyer, te Eemnes-Binnen. — Godlinze, M. Helling, te Sijderburen (gen. Slochteren). AANGENOMEN: Anna Paulowna, S. Miedema, te Eenigenburg c. a. — Knijpe, door J. J. Elecker, cand. — Groot-Ammer, E. J. Homoet, te Stapbort. — Zeerijp, R. Bruins, te Niekkerk. BEDANKT: Rithem (el. Middelburg), P. J. van der Meulen, te Baarland. — Roermond, W. Mallinckrodt, te Maastrecht. — Geervliet en Grootgeest, J. de Visser, te Brakel. — Overschie, J. H. Wenalcke, te Nijkerk op de Veluwe. — Haaren, L. Balk, te Rumpst (gen. Deil). — Hantum c. a. D. Ozinga M., te Wijk. — Leerbreek, A. ten Have, te Polsbroek. — Heemkerk, K. Lefel, te Hoorn op Texel.

Geabonneerden op DE HERAUT wordt beleefd verzocht, de abonnementsgelden over het 1ste kwartaal, geindigd 31 Maart 1897, ten bedrage van f 1.20, per postwissel over te maken aan de Administratie. Op ontvangst van den postwissel wordt den afzender daarvan bericht gezonden. J. A. WORMSER, Directeur-Uitgever. Amsterdam, April 1897.

Advertentien.

Heden overleed tot onze diepe droefheid, in de volle verzekering des geloofs, onze geliefde Zuster, Behuudster en Tante, JOZINA CORNELIA VAN BORTEL, in den ouderdom van bijna 58 jaar. Dit aller naam, J. P. VAN BORTEL. Schoondijke, 5 April 1897.

Heden ontliep zacht en kalm, in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Vader en Behuudvader, de Heer ARNOLDUS GURCK, in den ouderdom van bijna 85 jaren. J. A. E. LANDMAN-GURCK. G. D. F. LANDMAN. Hilversum, 1 April 1897. Boomberglaan 2.

Tot onze diepe droefheid nam de Heere hedenmorgen door den dood van ons weg, onzen innig geliefden Vader, den Heer CORNELIS BATELAAN, Weduwnaar van CORNELIA BLOK, na een langdurig, doch met onderwerping en geduld gedragen lijden, in den ouderdom van 56 jaar en 7 maanden. De hope, dat hij inging in de ruste van zijn God, Wiens eeuwige ontferming hem gedurig vertroostte en de grond was zijner verwachting, verzacht eenigzins onze smart. Zijne dijn bedroefde kinderen, BAAN BATELAAN, BASTIAAN BATELAAN, ANNA BATELAAN. Bodegraven, 3 April 1897.

Ondergeteekenden betuigen bij deze haren hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, bij het overlijden van haren geliefden Echtgenoot en Vader ondervonden. Wed. J. SCHAGER, en kinderen. Helder, 7 April 1897.

L. G. WEISZ & Co., Commissionairs in Effecten, Prinsengracht bij de Prinsensiraal, No. 157, AMSTERDAM.

Voor zeer billijken prijs te koop een Preekstoel met klankbord, Kerkbanken, grote Petroleumlampen, een Avondmaalstel enz. Alles slechts eenige jaren gebruikt. Te bevragen bij B. SCHUURMAN, Meppel.

Een jaar op reis in dienst der Zending. Bovenstaand werk wordt in zeer soliden hali chagrinleiden band gebonden voor f 150, op de Boekbinderij van F. L. VAN DER BOM, Bloemgracht 79, Amsterdam.

Voor het binden in den door den uitgever verkrijgbaar gestelden linnen band, wordt 50 Ct. berekend.

Verschenen bij den Boekhandel, voorheen HUYEKER & WORMSER, Amsterdam: P. LION CACHET, Een jaar op reis in dienst der Zending. Met 90 ILLUSTRATIES en KAARTEN. Prijs f 5.25. In fraanen stempelband f 6.75.

P. VAN EIJK. Firma JOHANNES KRAMER & Co., DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde OUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PRONOTIATIES en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Uitgave van den BOEKHANDEL, voorheen HUYEKER & Wormser

Dagen van Goede Boodschap

DOOR Dr. A. KUYPER.

Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen. II. Oud- en Nieuwjaar. IV. Op den Pinksterdag. 4 deelen ingenaaid f 3.60; in 4 fraaie stempelbanden f 5.60; elk deel afzonderlijk ingenaaid f 1.20; gebonden f 1.75.

De Eerste Serie van de Goedkope Uitgave van Dr. A. KUYPER's Werken

DE VANT DE VOLGENDE DEELLEN: VOOR EEN DISTEL EEN MIRTH. a / 0.80, gebonden f 0.90. HONIG UIT DEN ROTSTEEN, Deel I. » » 1.50, » » 1.90. UIT HET WOORD, Deel I. » » 1.75, » » 2.25. Idem, Deel II. » » 1.75, » » 2.25. Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden. DE UITGEVER, Amsterdams. BOEKHANDEL, voorheen Huyeker & Wormser. ELECTRICHE DRUKKERIJ, Amsterdam.

f 1.25, nu voor f 0.60, fr. per post. Prof. D. P. D. FABIUS, Beschouwingen over het Huwelijk. Dit belangrijke werk wordt, zoolang de voorraad strekt, na ontvangst van f 0.60 franco toegezonden door A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Ook nog een klein getal voorhanden van: Prof. D. P. D. FABIUS, De Fransche Revolutie. Prijs f 1.25, franco per post nu voor f 0.75 bij A. FISSCHER, Boekh. Utrecht.

Verschenen bij den Uitgever: W. KIRCHNER (firma Fernhout), Rozengracht 55, Amsterdam, CALVINISME EN RECHTSWETENSCHAP. EENE STUDIE DOOR Mr. ANNE ANEMA. Prijs f 1.50.

Verschenen bij den Boekhandel, voorheen HUYEKER & WORMSER, Amsterdam: Dr. A. SCHREIBER, HET WERK DER RIJNSCHE ZENDING IN NEDERLANDSCH OOST-INDIË. Met een woord vooraf van J. P. G. WESTHOFF. Met 29 Illustratien. Prijs f 0.30; per 100 exemplaren f 25.-

Vrije Universiteit.

In dank ontvangten: Voor de Vereeniging: Aan Contributien:

Door den heer W. Geurts W. te Opheusden f 9; door den heer M. Dijkers te Sommersdijk (1895) f 34; door den heer G. de Lugt te Scheveningen f 78.50; door den heer S. U. de Boer te Oosthem f 25; door den heer L. de Hoog M. te Zuidland f 22.50; door Da. W. Folkerts te Niezijl f 17.50; door den heer A. Eijnvandraat te Harderwijk, van Meij. E. te E. f 3; door den heer J. Dingemans te Grijpkerke f 1.50; door den heer J. Dirkmaat Wzn. te Broek op Langendijk f 4.50; van den heer H. W. te A. f 25.

Aan Collecten: (voor de Theologische faculteit.) Van de Geref. kerk te Groningen A f 58.14 1/2; van idem te Groningen B f 27.35 1/2; van idem te Bedum A f 13.90 1/2; van idem te Ten Boer f 11.11; van idem te Adhart f 6.73 1/2; van idem te Hoogerkerk f 6.78; van idem te Kiehlwindeweer f 2.25; van idem te Thesinge f 11; van idem te Eijne f 4.57 1/2; van idem te Sauwerd A f 1.42; van idem te Sauwerd B f 1.80; van idem te Haren f 7.39; van idem te Sappemeer f 9.63 1/2; van idem te Zuidbroek f 7.70; van idem te Zuidwilde f 8.40; van idem te Hoogeveen A f 20.20 1/2; van idem te Lange-slag f 3.40; van idem te Zwartsluis f 23.30; van idem te Vroomshoop f 8.45 1/2; van idem te Broek op Langendijk f 21.55.

Aan Schenkingen: Door Da. H. Teerink te Amersfoort, uit de Catechisatiebus f 2.50; door Prof. Dr. A. Kuiper van N. N. te Goes, dankoffer op 1 April f 5; door den heer R. D. Hoornstra, gevonden in de collectie in de Geref. Kerk te Makkum f 1. Voor het Studiefonds: Door den heer L. Blok Hzn., collecte van de Geref. kerk te Charlois f 12.29.

Voor de Bibliotheek: Van den heer H. Kuiskamer en keuken door Prof. D. P. D. Fabius; Lodenstein »Weegschalen der onvolmaaktheden»; van Mr. A. Anema: Calvinisme en Rechtswetenschap.

S. J. SEEFAT, Penningmeester.

Hilversum.

P. VAN EIJK. Firma JOHANNES KRAMER & Co., DAN 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde OUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PRONOTIATIES en BELEENINGEN. Nemen gelden a DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

Uitgave van den BOEKHANDEL, voorheen Huyeker & Wormser

Dagen van Goede Boodschap

DOOR Dr. A. KUYPER.

Deel I. In den Kerstnacht. Deel III. De Paaschmorgen. II. Oud- en Nieuwjaar. IV. Op den Pinksterdag. 4 deelen ingenaaid f 3.60; in 4 fraaie stempelbanden f 5.60; elk deel afzonderlijk ingenaaid f 1.20; gebonden f 1.75.

De Eerste Serie van de Goedkope Uitgave van Dr. A. KUYPER's Werken

DE VANT DE VOLGENDE DEELLEN: VOOR EEN DISTEL EEN MIRTH. a / 0.80, gebonden f 0.90. HONIG UIT DEN ROTSTEEN, Deel I. » » 1.50, » » 1.90. UIT HET WOORD, Deel I. » » 1.75, » » 2.25. Idem, Deel II. » » 1.75, » » 2.25. Al deze deelen zijn gebonden in nette uniformbanden. DE UITGEVER, Amsterdams. BOEKHANDEL, voorheen Huyeker & Wormser. ELECTRICHE DRUKKERIJ, Amsterdam.

Dit blad wo Bijdragen vs dit blad betre aan den Uitg insendingen kunnen voor t

„Te nie 't gelve

Reeds sinds verrees, was e sterven was, teruggekeerd.

Denk slecht van de weduw levend heur kiel in de pro der Sunamitise

Of ook den aan de weduw Maria en Ma zij het mach uit den dood.

Ja, zelfs op op Golgotha st ven geopend, leven teruggel

En toch dit gen in dien v uit den dood

Voor die 2 tijdelijk terug om straks nog te betalen, en uitgedragen n of naar datel hun dood lich

Maar zoo w Hij keerde leven, maar aardschen lev heid binnen, e over hem hee geen macht u

De Christus rijzenis den do gedaan »deng had;» voor ee verbroken.

Niet Lazaru de dooden.» Al wie buite zal, komt ach »De eerste Christu zijn.

Wel hadden rus en die vel beteekenis, er tijdelijken teru rijzenis verba van symbolise in het minst heid.

Voor al v rus ging opw Johannes elf ge op dit ju Stellig kwa sterven, en to met Martha b »Ik ben de o mij geloof t sterven.« Eei Lazarus sloeg, had ook Mart aardsche lever keeren. En to welking in s zinnebeeldige feit, als bet diezelfde ma zou uitblinke en eenmaal heid van al z

Op die ma Er wordt i ling tusschen ons zoo moge in zijn verr niet, dengene En in a de macht v

Zoo toch van Gods he »de uithemem de werking die Hij gewn hem uit de t 10, 20).

Dit was ni wile nog lev onstond uit de Lazarus verde het apostolisc